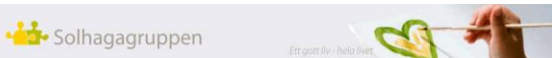
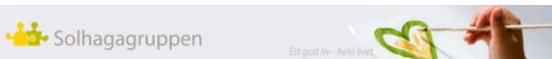

”Hur hjälper vi unga med Aspergers syndrom och högfungerande autism till en fungerande vardag?”

www.solhagagruppen.se

- Insatser hela livet – i hela Sverige
- Ett gott liv hela livet!
- Visions och värdegrundstyrt med fokus på hög kvalitet
- Balans mellan färdigheter, motivation och krav.

Målet med våra insatser

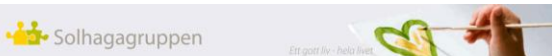
Skapa möjligheter till självkontroll och egenvärde

Självständighet

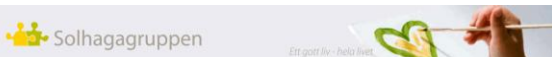

Generell information om Aspergers syndrom Högfungerande autism

Områden med svårigheter

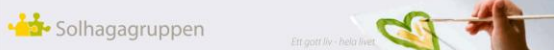
- Theory of mind
- Central koherens
- Exekutiva funktioner
- Joint attention
- Minne
- Begåvning

Theory of mind

- Förmågan att förstå att varje människa har egna tankar och känslor och att dessa tankar och känslor påverkar människans beteende.
- Begränsad Theory of mind. Vilket medför att andra människors beteenden och reaktioner blir svåra att förstå

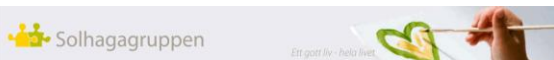

Theory of mind

- **Det kan vara svårt att förstå sina egna tankar.**
Ibland kan man tänka saker som är konstiga och inte veta varför. Ibland kan det vara svårt att sluta tänka på saker.
- **Det kan vara svårt att förstå sina egna känslor.**
Ibland kan det vara svårt att sätta ord på sina känslor. Man kan känna sig konstig men inte veta varför.
- **Kanske tänker man mycket på sig själv och inte så mycket på andra.**
Det kan vara svårt att se sina egna fel. Ibland kan man göra saker som göra andra ledsna utan att man vet om det.

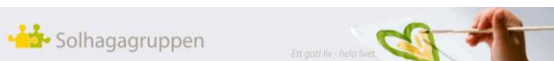
www.solhagagruppen.se

Theory of mind

- **Det kan vara svårt att förstå andra människors tankar.** Personer runt omkring en tänker mycket men det är svårt att tänka sig in i vad de tänker. Ibland tror man att de tänker samma sak som en själv.
 - **Det kan vara svårt att förstå andra människors känslor.** Andra människor har lika mycket känslor som en själv. Man kan göra andra människor ledsna eller glada men det kan vara svårt att veta att man gör det. Det kan vara svårt att tänka sig in i andra människors känslor.
 - **Det kan vara svårt att förstå vad andra personer menar.** Ibland när andra människor pratar med en eller uppför sig på ett visst sätt kan det vara svårt att veta varför de gör så. Ibland kan det vara så att man kan tycka att alla andra gör fel. Att det bara är en själv som gör rätt.
- Det kan vara svårt att förstå skämt. Det kan vara lätt att missuppfatta saker.

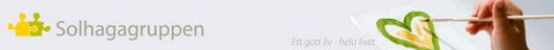
www.solhagagruppen.se

Vad kan hjälpa en person med Aspergers syndrom att lättare förstå sina egna och andras tankar och känslor?

- Med hjälp av kognitiv affektiv träning kan man träna på att bli bättre på att förstå sina tankar och känslor.
- Med hjälp av kognitiv affektiv träning kan man träna på att bli bättre på att förstå andras tankar och känslor.
- Man kan fråga andra människor vad de tänker och tycker om saker.
- Om man blir bättre på att förstå tankar och känslor kan det bli lättare att förstå omvärlden.

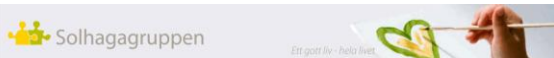
www.solhagagruppen.se

Central koherens

- Förmåga att sammanföra små detaljer till en helhet.
- Svag central koherens gör att omvärlden kan uppfattas som fragmentarisk, en massa detaljer - svårt att sammanfoga till en begriplig helhet.

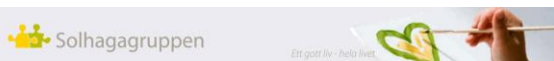
www.solhagagruppen.se

Central koherens

- **Det kan vara svårt att se sammanhang mellan olika beteenden och situationer.** Ibland förstår man inte varför man ska bete sig på ett visst sätt i en situation. Ibland beter man sig på ett sätt som andra tycker är konstigt.
- **Det kan ta lång tid att lära sig hur man ska göra i en viss situation.** Man kan behöva träna på hur man ska göra i olika situationer som är nya för en. Det kan vara svårt att veta vad man ska säga och göra.
- **Ibland fokuserar man på detaljer** Ibland kan man fastna eller reta sig på små detaljer som egentligen inte är viktiga. Det kan vara svårt att sluta tänka på dem. Man kan tänka mycket på hur andra beter sig eller hur de ser ut.

www.solhagagruppen.se

Vad kan hjälpa en person med Aspergers syndrom att bli bättre på att förstå situationer;

- Om man tränar på de situationer man har svårt för så kan det bli lättare.
- Man kan fråga om hjälp.

www.solhagagruppen.se

Solhagagruppen

Ett gott liv - hela livet

Exekutiva funktioner

- Olika förmågor som är nödvändiga för att kontrollera, utvärdera och förändra det egna beteendet i olika situationer.
- Används när vi planerar vad vi ska göra, när vi bestämmer oss för att sätta igång att göra något och när vi måste ändra våra planer då något oförutsett inträffar.
- Svårigheter med de exekutiva funktionerna medför att man till exempel kan fastna, eller har svårt att komma igång, kan också ha svårt att stoppa ett beteende trots att man vet att man borde.

www.solhagagruppen.se

Solhagagruppen

Ett gott liv - hela livet

Exekutiva funktioner

- Det kan vara svårt att planera så att man hinner göra allt man ska på en dag.
 - Det kan vara jobbigt att stiga upp på morgonen.
 - Det kan vara jobbigt att komma ihåg allt som ska göras under dagen.
 - Det kan vara svårt att passa tider.
 - Ibland kan man glömma att äta.
 - När det blir rörigt eller högljutt kan det kännas bra att dra sig undan.
 - Ofta känner man att allt runt omkring är kaos.
 - Det kan vara svårt att klara skolan eller sitt arbete.
- När det är jobbigt kanske det är lättare att bara ligga kvar i sängen eller sitta framför datorn.

www.solhagagruppen.se

Solhagagruppen

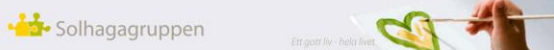
Ett gott liv - hela livet

Vad kan hjälpa en person med Aspergers syndrom att få dagen att fungera;

- Ett dagsschema Då ser man tydligt vad man ska göra
- En kalender Då vet man när man ska göra sina olika aktiviteter.
- Komihåg lappar Det blir lättare att komma ihåg saker. Då blir man mer självständig för man vet vad man ska göra.
- Rutiner Det kan kännas tryggt att göra samma saker varje dag

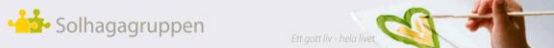
www.solhagagruppen.se

Joint attention

- Det kan vara svårt att dela gemensamma upplevelser med andra
- Ibland är man inte alls intresserad av vad andra gör eller säger.
- Man kanske inte är intresserad av att umgås eller vara med andra.
- Man kan tycka att det känns meningslöst att behöva jobba med andra människor.
- Man kanske inte vill göra saker för andra människor om det inte finns någon mening med det.

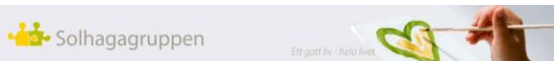
www.solhagagruppen.se

Minne

- Personer med Aspergers syndrom har svårt att komma ihåg saker som man varit med om och att utnyttja dessa erfarenheter i andra likartade situationer.
- Det finns forskning som visar att minnet hos personer med Aspergers syndrom inte är organiserat på ett sådant sätt att det är lätt och går snabbt att plocka fram minnen.
- Det innebär att det tar längre tid att genomföra sådant man lagrat där eftersom man måste plocka fram det på ett medvetet sätt istället för att det går av sig själv.

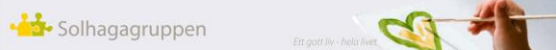
www.solhagagruppen.se

Begåvning

- Normalbegåvade eller ibland högt begåvade - men en ojämn begåvning.
- Man kan till exempel ha svårigheter att lösa enkla uppgifter som rör vardagen, samtidigt som man kan svara på komplicerade kunskapsfrågor på mycket hög nivå.
- Många personer med Aspergers syndrom har lättare för uppgifter som kräver språklig förmåga medan logiska uppgifter som inte kräver språkkunskaper kan vara svårare.

www.solhagagruppen.se

Sinnesintryck

Ibland kan personer med Aspergers syndrom uppleva saker annorlunda än andra.

- Känsel
- Lukt
- Smak
- Syn
- Hörsel

Är våra fem sinnen

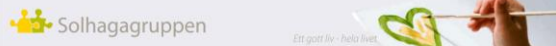
Personer med Asperger kan ha starkare sinnesupplevelser än personer utan Asperger. Man kan vara mycket känslig för vissa typer av ljud eller lukter.

Ofta har man mycket bra hörsel.

Man kan tycka att lätt beröring är obehagligt.

Ibland kan man vara känslig med vad man äter, vissa saker kan smaka konstigt och kan vara obehagliga att äta.

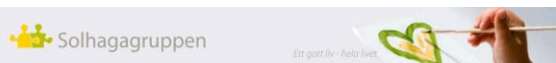
www.solhagagruppen.se

Personer med Aspergers syndrom är bättre än andra människor på många saker;

- Visuellt styrka, man kan uppfatta detaljer som andra ofta inte ser.
- Man har ofta bra rutiner och repetera saker om och om igen.
- Man är ofta noggrann
- Har förmåga att sätta sig in i saker och inte ge upp.
- Noga med tider och regler

www.solhagagruppen.se

Centrala delar

Bemötandet är grunden - Vad är ett beteendeproblem?
För vem är det ett problem?

Utän helhetsinsatser skapar vi stress och genom stress ökar konfliktbeteendet

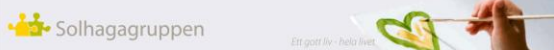
Arbeta med tydliggörande pedagogik - för att skapa begriplighet

Positiv förstärkning- det måste löna sig att göra saker som är jobbiga att göra

Motivationsarbetet
Specialintressen – kan vara motivationsskapande

Vi rustar anhöriga för framtiden

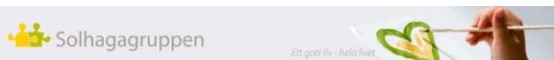
www.solhagagruppen.se

Helhetsperspektiv

- Normalisera våra insatser
- Schema som motiverar
- Rätt insats på rätt klockslag
- Belöningar - "det måste vara värt det"
- Anpassad miljö – Reträtt & återhämtning!
- Färdighetspärmen – procedurer - arbetsbeskrivningar
- Samarbete med anhöriga
- Det är okej att misslyckas

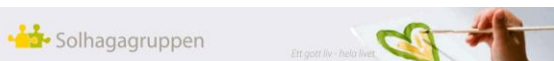
www.solhaggruppen.se

Samarbetspartners

- Psykolog Bo Hejlskov- www.hejlskov.se
- Division TEACCH, Prof John Dougherty, www.teacch.com
- Psykolog Kirsten Callesen, www.aspergers.dk
- Tony Attwood, www.tonyattwood.au.com

www.solhaggruppen.se

Våra verksamheter för målgruppen;

- Solängsskolan, www.solangsskolan.se
www.solangsskolan.se/oland
- Rapsängen www.solangsskolan.se/rapsängen
- Kasper Kollo www.kasperkollo.se
- Kasper Aktivitet www.kasperaktivitet.se
- Solängens karriärs och arbetscentrum- SKOA

www.solhaggruppen.se
